

УДК 378:004.9

РЕЙТИНГУВАННЯ ІНТЕРНЕТ-ПРИСУТНОСТІ ВЕБСАЙТІВ УНІВЕРСИТЕТІВ

А. А. Омелянюк

студент 1 курсу, група УПЕП.ЕК 11, навчально-науковий інститут економіки та менеджменту
Науковий керівник – к.т.н., доцент В. Б. Василів

*Національний університет водного господарства та природокористування,
м. Рівне, Україна*

У статті висвітлено значення рейтингів і складання списків провідних університетів у відображенні рівня та забезпеченні якості вищої освіти. Проаналізовано найбільш визнані світові рейтинги інтернет-присутності університетів (Webometrics Ranking та uniRank University Ranking) та визначені позиції Українських закладів вищої освіти в цих рейтингах. На основі даних вебаналітики сервісу SimilarWeb проаналізовані дані щодо відвідуваності сайтів університетів. У результаті дослідження сформовано зведений рейтинг інтернет-присутності університетів України. Визначено фактори, які впливають на присутність закладу вищої освіти в мережі.

Ключові слова: інтернет, університети, рейтинги, пошукова оптимізація, вебметрики.

В статье освещены значения рейтингов и составление списков ведущих университетов в отображении уровня и обеспечении качества высшего образования.

Проанализированы наиболее признанные мировые рейтинги интернет-присутствия университетов (Webometrics Ranking и uniRank University Ranking) и определены позиции Украинских высших учебных заведений в этих рейтингах. На основе данных веб-аналитики сервиса SimilarWeb проанализированы данные по посещаемости сайтов университетов. В результате исследования сформирован сводный рейтинг интернет-присутствия университетов Украины. Определены факторы, которые влияют на присутствие учреждения высшего образования в сети.

Ключевые слова: интернет, университеты, рейтинги, поисковая оптимизация, веб-метрики.

The article highlights the importance of rankings and lists of leading universities in reflecting the level and quality assurance of higher education. The most recognized world rankings such of Webometrics Ranking and uniRank University Ranking are analyzed and the positions of Ukrainian universities in these rankings are determined. Based on SimilarWeb web analytics data, university traffic data is analyzed. As a result of the research, a consolidated rating of Internet presence of Ukrainian universities was formed. The factors that influence the presence of universities in the network are identified.

Keywords: Internet, universities, rankings, search engine optimization, web metrics.

Актуальність теми полягає в тому, що в сучасних умовах розвитку інформаційного суспільства, глобалізації та інтернаціоналізації вищої освіти вебсайт університету є інструментом підвищення його рейтингу та конкурентоспроможності на ринку освітніх послуг.

Питаннями рейтингування університетів, їх просуванням у мережі інтернет у своїх працях займалися такі дослідники, як С. М. Гаріна, Н. Т. Тверезовська, І. Є. Татарінов, О. В. Герасимов, Р. М. Лавренюк та інші [1; 2].

Метою статті є аналіз існуючих методик інтернет-присутності університетів України та складання їх зведеного рейтингу.

Для визначення успішності та популярності закладу вищої освіти (ЗВО) використовуються різноманітні рейтинги, що відображають його важливість або вплив у світовій спільноті. На рейтинги орієнтуються насамперед абітурієнти, роботодавці, адміністрація установ та організацій тощо. Рейтинги суттєво впливають на популярність університету та прямо чи опосередковано – на залучення фінансування ЗВО.

Оскільки світова спільнота отримує інформацію щодо діяльності ВНЗ в основному через глобальну мережу «Інтернет», одними з найбільш важливих рейтингів є рейтинги інтернет-присутності.

Головною відмінністю рейтингів інтернет-присутності від решти рейтингів є спосіб збирання інформації та їх побудови, а саме – повна автоматизація їх визначення, що проходить, як правило, двічі на рік. Повна автоматизація збору та обробки даних щодо ЗВО у Інтернет мережі виключає суб'єктивну оцінку показників, що робить такий рейтинг неупередженим.

Найбільшим академічним рейтингом вищих навчальних закладів, що враховує інтернет-присутність будь-якого наукового закладу у світі, є рейтинг Webometrics Ranking of World's Universities.

В якості вебметричних індикаторів використовують:

Impact (вплив) – кількість зовнішніх мереж, з яких йдуть зворотні посилання на вебсторінки установ за даними систем ahrefs та Majestic;

Presence (присутність) – загальна кількість вебсторінок доменного поля ВНЗ, проіндексованих Google, включаючи PDF та інші файли;

Transparency (прозорість або відкритість) – сума показників цитованості 110 персональних профілів кожного університету за даними університетського домену за виключенням 10 лідерів;

Excellence (цінність) – публікації, які входять в 10% найбільш цитованих робіт за даними БД Scopus у 26 галузях науки для п'ятирічного періоду з 2-річним зміщенням до поточного року.

Згідно з результатами рейтингу Webometrics, станом на січень 2020 року, найбільш присутнім у мережі українським вищим навчальним закладом є Київський національний університет ім. Шевченка (1147 місце у світовому рейтингу). Друге місце посідає НТУ України «Київський політехнічний інститут» (1488), третє – Сумський державний університет (1928) [3].

Найбільш популярним сервісом вебаналітики, що оцінює аудиторію сайтів є Google Analytics. Однак статистику отриману за допомогою цього сервісу, відкривають для сторонніх користувачів дуже небагато університетів. Тому для оцінки відвідуваності скористаємось сервісом SimilarWeb (similarweb.com), який надає послуги вебаналітики для бізнесу. Сервіс пропонує інформацію про обсяги та джерела трафіку своїх клієнтів та конкурентів, здійснює аналіз ключових слів; та виконує багато інших функцій.

Послуги вебаналітики надає сервіс SimilarWeb (similarweb.com). Сервіс пропонує інформацію про обсяги та джерела трафіку своїх клієнтів та конкурентів, здійснює аналіз ключових слів та виконує багато інших функцій. Для роботи програма використовує власних пошукових роботів і аналізує дані інтернет-провайдерів. Інформація, надана цим сервісом, аналізує дані за попередні три місяці (січень-березень 2020 р.) [4].

Провідним міжнародним каталогом вищої освіти та пошуковою системою, що містить огляди та рейтинги понад 13 600 офіційно визнаних університетів і коледжів у 200 країнах є uniRank (<https://www.4icu.org/about/>) [5].

Поточний uniRank University Ranking заснований на алгоритмі, що включає 5 неупереджених і незалежних вебметрик: рівень відвідуваності сайту університету;

кількість активних сторінок; показники метрики потоку; кількість унікальних відвідувачів; перегляди сторінок на сайті вузу з мобільних пристроїв і ПК користувачів.

Для побудови зведеної таблиці рейтингів інтернет-присутності університетів України ми використали найкращі 10 з кожного рейтингу (таблиця).

Таблиця

Рейтинги інтернет-присутності університетів України

№	Університет	Webo metrics	Similar Web	UniRank	Сумарний
1	НТУ України «Київський політехнічний інститут»	2	1	1	4
2	Київський національний університет Тараса Шевченка	1	6	2	9
3	Національний університет Львівська політехніка	8	4	4	16
4	Львівський національний університет Івана Франка	10	5	3	18
5	Сумський державний університет	3	9	7	19
6	НУ біоресурсів і природокористування України	19	8	8	35
7	Запорізький національний університет	15	11	9	35
8	Тернопільський національний медичний університет	27	3	10	40
9	Вінницький національний технічний університет	17	7	16	40
10	НУ Києво-Могилянська академія	12	22	6	40
11	Тернопільський національний медичний університет	27	3	10	40
12	Харківський національний університет В. Н. Каразіна	4	29	15	48
13	НТУ Харківський політехнічний інститут	6	19	23	48
14	Київський університет Бориса Грінченка	41	2	5	48
15	Тернопільський національний економічний університет	5	23	24	52
16	Національний гірничий університет	7	33	14	54
17	Харківський НУ радіоелектроніки	9	14	38	61
18	Національний юридичний університет Ярослава Мудрого	52	10	26	88

Аналіз зведеного рейтингу інтернет-присутності дозволяє виділити абсолютних лідерів: НТУ України «Київський політехнічний інститут» та Київський національний університет Тараса Шевченка. Розходження в оцінках університетів за різними рейтингами пояснюється застосуванням різних вебметрик та методикою їх складання.

Важливим моментом є зацікавленість університетів у просуванні своїх сайтів у рейтингах. Так, у НТУ України «Київський політехнічний інститут» та Київському університеті Бориса Грінченка цим займаються спеціально створені окремі підрозділи. Використовуючи інструменти просування вебсайтів університети України можуть суттєво покращити свої позиції у світових рейтингах.

1. Гаріна С. М., Тверезовська Н. Т. Дослідження зв'язку між частотою пошукових запитів цільової аудиторії та кількістю абітурієнтів закладів вищої освіти. *Фізико-математична освіта*. 2018. Випуск 4(18). С. 31–36.
2. Татарінов І. Є., Герасимов О. В. Світова практика формування рейтингів університетів: визначення найбільш об'єктивних критеріїв та індикаторів оцінювання. *Український соціум*. 2013. № 1(44).
3. Рейтинг Webometrics Ranking of World's Universities. URL: <http://www.eurosvita.net> (дата звернення: 02.03.2020).
4. Сервіс Web-аналітики SimilarWeb. URL: similarweb.com. (дата звернення: 02.03.2020).
5. Рейтинг UniRank. URL: <https://www.4icu.org> (дата звернення: 02.03.2020).